

Rozesílka Lísky

Informace, náměty a metodická podpora pro EVVO

LÍSKA

Do rozesílky 19/2015 jsme připravili pozvánky a informace o akcích v regionu, informace z Krajské konference o EVVO a udělování Ceny EVVO za rok 2015, zajímavé články i příklady dobré praxe. Přidáváme metodický list speciál s tématem Vánoce. Metodické listy pravidelně zasíláme jen členům Klubu LÍSKY.

V neděli 29. listopadu začíná nejkrásnější období roku **ADVENT**. Přejeme vám z LÍSKY dny bohaté na pokoj, lásku, mír a radostné okamžiky. Příležitostí je v našem kraji mnoho.

- **Přehled akcí v regionu** najdete na webu Lísky v **Krajském kalendáři akcí**, <http://www.liska-evvo.cz/akce>. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí můžete průběžně zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Aktuální fotografie z akcí Lísky** najdete na <http://evvo-liska.rajce.idnes.cz/>

Přidáváme dnešní pranostiku: 25. Listopad – Hrozí-li Kateřina sněhem a hrozbu naplní, pak Mikuláš sněhu vrchovatě nadělí.

Otevíráme pro vás dva nové akreditované kurzy:

- ✓ **Praktická péče o zahradu společně s dětmi**, 60 hodin, 4 dvoudenní moduly (pátek – sobota), únor 2016 – květen 2017, <http://www.liska-evvo.cz/doc/nabidka-noveho-vzdelavaciho-kurzu-prakticka-pece-o-zahradu-spolecne-s-detmi>
- ✓ **Specializační studium, koordinátor EVVO v MŠ, ZŠ, SVČ**, 250 hodin, vícedenní moduly v období únor 2016 - duben 2017. Závěrečná práce obsahuje Školní program EVVO, vytvořený účastníkem studia pro vlastní školu či školské zařízení, <http://www.liska-evvo.cz/doc/specializacni-studium-pro-skolni-koordinatory-evvo-v-ms-zs-svc>

POZOR: Přihlašování bude ukončeno na konci listopadu.

Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele.

V příloze najdete:

Rozesílku 19/2015 - celý text v PDF
ML speciál Vánoce
Přehled nominací na cenu EVVO
Plakát na Valašský mikulášský jarmek
TZ k ukončení kampaně Stromy a my
TZ z Krajské konference o EVVO
TZ SEVER ke Škole pro udržitelný život
Výroční zprávu LÍSKY za rok 2014

Klub Lísy má 60 členů, je pro nás velkou radostí a motivací. Děkujeme za Vaši přízeň a podporu.

Pokud se Vám programy a činnosti Lísy líbí, máte rádi přírodu, tradice a kulturu (nejen) Zlínského kraje, můžete se stát členem Klubu Lísy i Vy. Svým členstvím v Klubu podpoříte naše poslání a programy, a zároveň dáte najevo, že nám fandíte. Více informací [najdete zde](#).

[Přečtěte si](#), jak Klub Lísy funguje a co nabízí.

[Přihláška do Klubu ke stažení zde](#)

Informace o klubu i ukázkový list pro rodiny s dětmi najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky>

Kde Líska pomáhá

Líska pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Vznikla po několikaleté usilovné práci na benefičních projektech. Mezi hlavní cíle patří pomoc nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí. Více na www.korunkaluhacovice.cz

Dobrý anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění. Více na <https://www.dobryandel.cz/>

Šíříme myšlenku Dobrého anděla a pomáháme oslovit a získat další Dobré anděly. **Podívejte se na novou kampaň:** <https://www.dobryandel.cz/1500-statecnych>

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Centrum Čalantika je jméno chudinského slumu v bangladéšské metropoli Dháce, kde žije více než 12 tisíc lidí. Čalantika je však také název **centra pro vzdělání a volný čas**, které poskytuje základní vzdělání dětem z velmi chudých poměrů a podporuje je v tom, aby začaly chodit do školy a své vzdělání úspěšně dokončily. Centrum nabízí vzdělání také rodičům a opatrovníkům dětí, zlepšuje životní i pracovní podmínky rodin a je oporou celé místní komunity. <http://www.calantika.cz>

Aktuality a novinky

❖ XV. Krajská konference o EVVO ve Zlínském kraji

Patnáctý ročník Krajské konference o environmentálním vzdělávání, výchově a osvětě ve Zlínském kraji hostil ve čtvrtek 12. listopadu 14 | 15 BAŤŮV INSTITUT ve Zlíně. Tématem letošního ročníku bylo: Poznáváme a objevujeme přírodu. Během konference byly předány také výroční Ceny EVVO. Ocenění za celoživotní přínos v oblasti EVVO získala Marie Kordulová z LÍSKY.

Do XV. ročníku Ceny EVVO – ceny za přínos k rozvoji environmentálního vzdělávání, výchovy a osvětě ve Zlínském kraji za rok 2015 přišlo 35 nominací z řad osobností, škol a školských zařízení, organizací a projektů. Cenu získalo 11 z nich, v jedné z kategorií byly uděleny i tři další zvláštní ceny.

Marie Kordulová v letošním roce stála u mnoha projektů. Mimo jiné je i jednou ze spoluautorek projektu Jak učit POLY – rozvoj kompetencí pro polytechnické vzdělávání v mateřských školách. Aktivně se zapojuje do nejrůznějších osvětových kampaní, působí jako lektorka, spolupodílí se na chodu LÍSKY. Je odbornou a velmi uznávanou konzultantkou v rámci environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty.

Součástí konference byla také prezentace a nabídky škol, středisek ekologické výchovy, ekocenter a dalších subjektů. Připraven byl jeden blok dílen, v nichž si zájemci vyzkoušeli například různé hříčky k ekologické výchově, konkrétní výukové programy nebo se seznámili s klíčovými kompetencemi a průřezovými tématy na školách.

Mezi hlavními hosty, kteří přednesli rozsáhlejší prezentace, byli PhDr. Kateřina Jančaříková, Ph.D., PedF UK v Praze. Ta si připravila na konferenci příspěvek nazvaný Proti proudu aneb prosazujeme pobyt venku navzdory tlaku okolí. Dalším přednášejícím byla Mgr. Marie Kordulová z LÍSKY, která vystoupila s prezentací nazvanou podle hlavního tématu letošní jubilejní konference – Poznáváme a objevujeme přírodu. Milým hostem byl Mgr. Geoff Cooper z Velké Británie, Lake District, který pohovořil o tom, jak trávit čas v přírodě s dětmi a mladými lidmi.

Setkání zástupců škol, neziskových organizací a veřejné správy se konalo pod záštitou radního Zlínského kraje Petra Navrátila. Pořadatelem byl Odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Zlínského kraje, Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Zlínského kraje, LÍSKA, z. s., 14|15 Baťův institut, p. o. a Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, p. o.

Programu se zúčastnilo 151 učitelů, lektorů, pracovníků neziskových organizací i veřejné správy, studentů a 11 výrobců. Během dne zaznělo mnoho zajímavých příspěvků, referátů a příkladů z praxe. Přednášející pohovořili mimo jiné o nejrůznějších osvětových kampaních nebo zajímavých vzdělávacích programech.

Prezentace najdete na:

<http://www.liska-evvo.cz/doc/krajska-konference>

Fotografie z XV. Krajské konference o EVVO najdete na http://evvo-liska.rajce.idnes.cz/Krajska_konference_2015/

❖ Připomínkování Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje

Od 13. 11. do 14. 12. 2015 je možné se seznámit a připomínkovat text 2. verze Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje na roky 2016 až 2020.

Forma otevřené diskuse je pro obsah dokumentu přínosem a předem děkujeme všem, kteří této práci věnovali a věnují svůj čas.

Zasíláme Vám odkaz, <http://www.zkola.cz/management/omsrlz/koncepce/Stranky/Dlouhodoby-zamer.aspx>, na kterém se dočtete více.

❖ II. ročník soutěže Poctivě vyrobené ve Zlínském kraji

Ve čtvrtek 12. listopadu byly na XV. Krajské konferenci o EVVO ve 14|15 Baťově institutu ve Zlíně předány certifikáty regionálním výrobcům podporujícím místní udržitelnou ekonomiku.

Všem 13 novým držitelům certifikátu blahopřejeme, více na <http://www.liska-evvo.cz/doc/souteze-a-kvizy> V dalším čísle **novin Poctivě vyrobené** přineseme jejich příběhy.

❖ Výroční zpráva LÍSKY za rok 2014

Najdete v příloze. V elektronické podobě ke stažení na <http://www.liska-evvo.cz/doc/vyrocní-zpravy>

❖ LÍSKA má vlastní sbor lektorů a konzultantů

LÍSKA sdružuje skupinu zkušených lektorů a konzultantů. Zde <http://www.liska-evvo.cz/doc/lektori-a-konzultanti> najdete jejich profily i s uvedením témat, která lektorují či k nim poskytují konzultace, včetně kontaktů. Pokud budete potřebovat další informace, napište na koutna.iva@seznam.cz

Zdroje (nejen) pro EVVO

- **Nadace VIA vyhláší opět grantová kola pro Rychlé granty na krátkodobé projekty do 6 měsíců**, kdy můžete získat až 30 000 korun. Uzávěrka programu je vždy první čtvrtek v měsíci. Více informací včetně formuláře žádosti a textu vyhlášení najdete na stránce Rychlých grantů: <http://www.nadacevia.cz/cz/granty-a-podpora/podpora-mistnich-iniciativ/mesta-z-jineho-testa-rychle-granty-2015>
- Granty Evropské nadace mládeže Vyhlášovatel **European Youth Foundation**, <http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nF2xx1--&x=2425367>

Pozvánky na akce, vzdělávací a osvětové programy v regionu

- **Malý minifestival ekozemědělství v našem regionu „ Ekologické zemědělství v obrazech, slovech a chutích“**. Akce pro veřejnost, ale hlavně pro radost – se zajímavými prezentacemi, ochutnávkami, promítáním dokumentárních filmů z festivalu LSFF , www.lsff.cz
Zlín, **28. listopadu 2015 v Klubu Alternativa, od 13.00 do 20.00 hodin**.
Pořadatelé jsou IS Kopanice, RC PRO-BIO Bílé Karpaty a Harvest Films z.s. Tursko
Infocentrum pro rozvoj Moravských Kopanic tak mimo jiné oslaví 20. výročí od svého založení.
Informace na stránkách www.iskopanice.cz
- V sobotu 28.11.2015 pořádá Základní škola, Mateřská škola a Sdružení rodičů a přátel školy **VÁNOČNÍ JARMARK**. Kulturní areál Liptál, 14.00 - 17.30 hodin.
- **Zámecká adventní neděle**, 29. 11. 2015 od 14:00 do 17:00 hodin v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí. Těšit se můžete jako tradičně na bohatou nabídku **tvůrčivých děl** s možností vyzkoušet si pečení tradičního obřadního pečiva, zdobení perníčků, vytlačování perníků do forem či adventní věštění z litého olova nebo pouštění lodiček z ořechových skořápek.

Součástí akce bude i slavnostní **vernisaž výstavy Něžný svět ovčího rouna**. Na vánoční výstavě budete mít možnost zhlédnout plstěné betlémy z ovčího rouna, které vznikají díky šikovným rukám jejich autorky, Ivany Langrové ze Santova. Vernisaž proběhne od 14:00 hodin za doprovodu **dětského pěveckého sboru Broučci** pod vedením paní učitelky Žanety Bezděkové. Po vernisaži Vás do tajů plstění a zpracování ovčího rouna zasvěť v prostorách výstavy sama autorka vystavených exponátů.

Více informací na webových stránkách <http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/zamecka-adventni-nedele-2015/> a <http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/nezny-svet-ovciho-rouna/>

■ **Valašské Klobouky ožijí 5. prosince Valašským mikulášským jarmakem.**

Návrat do starých časů mohou při Valašském mikulášském jarmeku zažít návštěvníci, kteří se nechají unést podívanou na krásu poctivých řemesel. Ty pro ně ožíví zlaté ruce hrnčičů, perníkářů, krajkářek, řezbářů, soukeníků, bednářů, kolářů, tkadlen, kovářů a dalších šikovných řemeslníků. Jejich osobité ukázky se stanou ozdobou tradičního trhu lidových a rukodělných produktů, při němž své výrobky nabídne dohromady na 350 prodejců, většinou prvovýrobců. Podrobný program 24. valašského mikulášského jarmeku je ke stažení na www.jarmek.cz.

■ **Nabídku akcí 14/15 Bařův institut Zlín, najdete na www.14-15.cz**

Pozvánky na akce a vzdělávací programy v jiných místech ČR

■ **Ve dnech 3. - 5. prosince 2015 se v Brně uskuteční v pořadí již 41. ročník **EKOFILMU – Mezinárodního filmového festivalu o životním prostředí**. Součástí změn je i vytvoření prostoru pro prezentaci Vašich významných projektů. Připraveny jsou **tři typy prezentace - PECHA KUCHA, EKO-TRH a v rámci projekcí festivalových filmů**.**

■ **Arnika ve spolupráci s Multifunkčním centrem zámek Lednice, za podpory Německé spolkové nadace pro životní prostředí DBU a pod záštitou Michala Haška, hejtmana Jihomoravského kraje, pořádá III. ročník mezinárodní konference Aleje 2015, tentokrát s podtitulem „Finanční zdroje pro aleje“.**

Kdo by si tuto událost zejména neměl nechat ujít? Starostové obcí, pracovníci odborů životního prostředí a regionálního rozvoje, správci silnic a další odborníci zabývající se problematikou zeleně v krajině. Součástí konference je doprovodný program - Výprava do alejí Jihomoravského kraje.

Termín konání konference: **27.- 28. listopadu 2015**

Web: <http://arnika.org/mezinarodni-konference-aleje-2015-financi-zdroje-pro-aleje>

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

➤ **Celodenní akreditovaný workshop „Učíme se s POLY“**

Představení pomůcek a metodik z projektu Jak učit POLY - rozvoj kompetencí pro polytechnické vzdělávání v mateřských školách. Průvodkyní je malá holčička POLY, která vás postupně provede tématy voda, země, vzduch, slunce, materiály, řemesla a zahrada.

Místa a termíny:

26.1.2016, Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty

15.2.2016, Dům dětí a mládeže Uherský Brod

➤ **Celodenní akreditovaný vzdělávací program Lísky „Projektové dovednosti v EVVO – aneb jak na psaní projektů malého rozsahu“**

Praktický workshop - nácvik základních dovedností pro přípravu a zpracování projektové žádosti na podporu aktivit EVVO.

Termín: 1. prosince 2015, 9.30 – 14.30 hodin

Místo: prostory LÍSKY, základní škola Rokytnice, Vsetín, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty>

Doporučeno: pedagogům MŠ, ZŠ, SVČ, koordinátorům EVVO

Pozvánky a přihlášky ke stažení <http://www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele>

➤ **Specializační studium pro školní koordinátory EVVO ve školách a školských zařízeních.**

LÍSKA připravuje otevření specializačního studia pro školní koordinátory EVVO.

Jedná se o studium k výkonu specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy – v souladu s § 9, odst. 1, písm. d) vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění vyhlášky č. 412/2006 Sb. („specializační studium“).

Termín realizace: únor 2016 - duben 2017.

Kurz proběhne v rozsahu 250 vyučovacích hodin (tj. 187,5 šedesátiminutových hodin) přímé výuky, které je zakončeno obhajobou písemné závěrečné práce a závěrečnou zkouškou. Obhajoba závěrečné práce a závěrečná zkouška nejsou zahrnuty do 250 hodin studia. Závěrečná práce obsahuje Školní program EVVO, vytvořený účastníkem studia pro vlastní školu či školské zařízení, <http://www.liska-evvo.cz/doc/specializacni-studium-pro-skolni-koordinatory-evvo>

➤ **Vzdělávací kurz Praktická péče o zahradu společně s dětmi**

Cyklus 4 dvoudenních seminářů zahrnuje jak teoretickou, tak praktickou přípravu pedagogů na plánování zahrad, jejich údržbu a efektivní organizaci práce na nich. Účastníci kurzu jsou seznamováni s moderními trendy a technologiemi šetrnými k přírodnímu prostředí i jejich rozpočtu.

Termín realizace: únor 2016 – květen 2017, <http://www.liska-evvo.cz/doc/nabidka-noveho-vzdelavaciho-kurzu-prakticka-peco-zahradu-spolecne-s-detmi>

Programy a služby Líska a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

- Pokud potřebujete při plánování či realizaci environmentální výchovy konkrétní **metodickou pomoc a konzultace, máte zájem o elektronickou rozesílku, materiály k EVVO, vzdělávací akce, výukové programy pro žáky, kontakty na organizace** apod., potom využijte služby a programy Líska, o.s.
Kontakt: infoevvo@seznam.cz, telefon 605 806 840
- Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě M.R.K.E.V.** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Do obou sítí je možné se registrovat průběžně. Veškeré **informace o podmínkách registrace** naleznete na: <http://www.pavucina-sev.cz>, sekce Pro školy.
Krajským koordinátorem ve Zlínském a Moravskoslezském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace a přihlášky, alcedo@alcedovsetin.cz

Výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ

- **Nabídku výukových programů středisek ekologické výchovy a organizací** najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/programy-a-souteze-pro-zaky>
- **LÍSKA připravila výukové programy pro mateřské školy, školní družiny a ročníky na I. stupni ZŠ.**
Kontakt 605 445 847, <http://www.liska-evvo.cz/doc/nabidka-vyukovych-programu-lisky-1>
- **Nabídka výukových programů a exkurzí Vzdělávacího a informačního střediska Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí n.M.,** <http://vis.bilekarpaty.cz/>

- Nabídka lektorských programů z Muzea regionu Valašsko, p. o., zámku Kinských ve Valašském Meziříčí.

<http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/spolecenskovedni-lektorske-programy-pro-ms-zs-ss/>

Tipy na pobyty, tábory a dovolenou pro rodiny s dětmi

Nabídky najdete na: <http://www.liska-evvo.cz/doc/tabory>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- Naplánujte si návštěvu **14/15 Baťova institutu Zlín**, www.14-15.cz
- **Muzeum regionu Valašsko**, aktuální nabídku najdete na <http://www.muzeumvalassko.cz>

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>

- **Eko-olympiáda pro základní školy, ZŠ Zlín - Štípa – středa 25.5.2016**
- **Badatelsky orientované vyučování**
Projekt Badatele.cz je výsledkem spolupráce Sdružení TEREZA a týmu učitelů, kteří pracovali 2 roky na metodě umožňující zařazovat badatelsky orientované vyučování do běžné výuky na ZŠ. Cílem této metody je pěstovat v žácích přirozenou zvědavost.
Více na <http://badatele.cz/cz>
Naše lísková žákovská badatelská konference **ŽBAKO proběhne 5. května 2016 ve Vsetíně.**
- **6. ročník soutěže s tematikou ochrany klimatu - CO2 liga, www.co2liga.cz**

Projekty (nejen) pro školy a skupiny dětí

Fairtradové školy

jsou součástí kampaně Fairtradová města – mezinárodní iniciativy označování míst, kde je podporován fair trade. Cílem kampaně je osvěta v oblasti fair trade a podpora prodeje fairtradových produktů v daném místě.

Pro bližší informace a podporu v získání statusu kontaktujte:

http://www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

Světová škola

Certifikát uděluje společnost Člověk v tísni, o.p.s. ve spolupráci s dalšími neziskovými organizacemi (ADRA, o.s., EDUCON, NaZemi, ARPOK). O získání se mohou ucházet základní i střední školy po splnění několika kritérií.

Globální rozvojové vzdělávání

Náměty a projekty do výuky získáte na <http://www.globalnirozvojovjevzdelavani.cz>

Odpovědná škola

Značku Odpovědná škola uděluje Asociace společenské odpovědnosti školám, které kromě klasického vzdělávání žáků vnímají kulturní, sociální a vzdělávací potřeby místa, ve kterém působí.

Cílem projektu je zvýšit povědomí o společenské odpovědnosti u škol a příklady dobré praxe inspirovat ostatní. Chceme dosáhnout toho, že se stane odpovědné chování dětem, studentům, ale i rodinám naprosto přirozené a automatické jako základní počty.

<http://www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola>

Škola pro udržitelný život (ŠUŽ) je stěžejní program Střediska ekologické výchovy SEVER. Jeho cílem je rozvoj aktivního občanství a podpora myšlenky udržitelného života prostřednictvím škol. Učitel se stává průvodcem žáků, kteří samostatně navrhnou, rozhodnou a realizují kroky k zlepšení života v obci a zároveň se při tom učí důležitým občanským dovednostem.

Program funguje již více jak deset let a má za sebou desítky realizovaných komunitních projektů. V následujících měsících proběhne **kampaň „Víte už, co je ŠUŽ?“**, která bude propagovat jak program Škola pro udržitelný život samotný, tak také nové Cíle udržitelného rozvoje OSN.

Novým zaměřením programu se nyní stává také **osvěta žáků, pedagogů a dalších aktérů obecního života** (obecní úřad, místní podnikatelé, spolky, rodiče) **o čerstvě schválených Cílech udržitelného rozvoje (SDGs)**. Ty jsou výsledkem tříletého procesu vyjednávání, který začal na Konferenci OSN o udržitelném rozvoji v roce 2012 v Riu de Janeiro. Agendu udržitelného rozvoje oficiálně schválil summit OSN 25. září 2015 v New Yorku v dokumentu Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030, jehož součástí jsou i Cíle udržitelného rozvoje.

V České republice se vybraným cílům aktivně věnuje právě program ŠUŽ a snaží se je s pomocí škol prakticky realizovat na území jejich obcí. Dlouholetou snahu programu ocenil i vedoucí Informačního centra OSN v Praze Michal Broža:

„Program ŠUŽ je skvělou ukázkou toho, jak pracovat s globálně nastavenými cíli prakticky na místní úrovni, přímo v obcích. Rozvojové cíle mají zlepšit kvalitu života lidí a zároveň chránit životní prostředí. Pokud mají být úspěšné, je nutné, aby je občané znali, jejich významu rozuměli a přijali je za své. Program ŠUŽ pracuje především s mladými lidmi, ale díky promyšlené metodice zasahuje i jiné věkové skupiny. Udržitelný rozvoj není abstraktní plán, ale způsob života, který je v zájmu lidí i planety.“

V letošním roce získal program prostředky hned ze dvou zdrojů: SFŽP (Program podpory environmentálního vzdělávání, osvěty a poradenství) a Nadačního fondu České bankovní asociace (Kamarádi vzdělávání). Do programu se proto může přihlásit každá škola, která má zájem o posílení své role v obecním životě a rozvoji spolupráce s ostatními partnery (obecní úřad, místní podnikatelé, rodiče, přátelé školy, odborné instituce). Program je postaven na myšlence **místně zakotveného učení**. Žáci spolu s dalšími partnery z vnějšku školy přemýšlí o tom, co mohou udělat pro udržitelnější rozvoj své obce nebo čtvrti. Ze zásobníku nápadů, který vytvoří, pak postupně realizují navržené změny a tím prakticky mění místo, kde žijí a studují, k lepšímu. Konkrétním příkladem může být úprava veřejného prostranství do podoby místa pro setkávání či hry, návrh a realizace energetických úspor budovy školy nebo zmapování života místního rodáka formou naučné stezky v okolí obce. Program vznikl ve spolupráci s Nadací Partnerství.

Ve Zlínském kraji je koordinátorem Mgr. Jaroslav Hlinský, ALCEDO Vsetín

Jaroslav.hlinsky@alcedovsetin.cz

Seminář proběhne 14. jedna 2016

Kontakt: Anna Čtvrtníková (národní koordinátor projektu)

mail: anna.ctvrtnikova@ekologickavychova.cz

telefon: +420 603 46 35 02

Web: <http://sever.ekologickavychova.cz/projekty/skola-pro-udrzitelny-zivot-20152016/>

www.skolaprozivot.cz

Skutečně zdravá škola

Více o iniciativě a programech na webu a Facebooku. <https://www.facebook.com/skutecnezdravaskola>, <http://www.skutecnezdravaskola.cz>, Telefon: 732 967 206

Zelené okénko

Zelené úřadování

je zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, školky, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje jednak systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a jednak nakupování.

Zelené nakupování

je takový způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Doporučujeme stránky Ekologického institutu Veronica, který se zeleným úřadováním a zeleným nakupováním dlouhodobě zabývá a vydal řadu materiálů. Více na www.veronica.cz či www.umenivibirat.cz (o udržitelné spotřebě v domácnosti).

Námět jak pošetřit přírodu i peněženky - látkové pytlíky LA PYTLA. Udělejme si recyklovatelnější ekologičtější Vánoce, více na www.fler.cz/la-pytla

Umíme si vybrat – nejen o Vánocích?

Každý den se rozhodujeme, co si koupit. Aniž si to mnohdy uvědomujeme, má tato volba velký vliv na naše životní prostředí. Svým nákupem přímo i nepřímo ovlivňujeme, jak a v čem žijeme. Nákupem výrobku člověk přijímá i zodpovědnost za celou jeho minulost a budoucnost a schvaluje ji. Nemusíte znát jméno krávy, jejíž mléko pijete. Tušíte ale, v jakých podmínkách žila a co se bude dít s obalem od mléka, až ho vyhodíte? Ať už jde o jakýkoliv nákup, k rozhodnutím, díky nimž můžete měnit životní prostředí na zdravější a ekologičtější, mohou napomoci internetové stránky www.umenivibirat.cz.

Ukazují, že téměř vždy máme na výběr ekologicky šetrnou variantu, a to v deseti konkrétních oblastech nakupování, se kterými se ať už dennodenně či jen příležitostně setkáváme: potraviny, oblečení, úklid, kosmetika, osvětlení, mobilní telefon, dětské pleny, hračky, květiny, nábytek a nátěrové hmoty. Přehledné prezentace vám pomohou, abyste mezi všemi těmi „báječnými lákadly“ před Vánoci i kdykoli jindy dokázali najít věci, z jejichž nákupu budete mít nejen radost, ale i dobrý pocit.

Všechny informace najdete na stránkách též ve formě publikace volně ke stažení. A přímý odkaz vás dovede na interaktivní Ekomapu, která obsahuje různé ekologicky šetrné obchody, služby a další zajímavá místa v celé České republice. Stránky vytvořil a spravuje Ekologický institut Veronica.

Zdroj: www.umenivybirat.cz

Stránky sdružení TEREZA

www.nejsetrnejsi.cz

Žijte BIO

www.bio-info.cz vám přináší návody a inspiraci, jak žít zodpovědný život, každý den. Pokud považujete hodnoty jako šetrné zacházení s přírodními zdroji, zodpovědnost či etiku za důležité, pak rubrika „Žijte BIO“ je právě pro vás. Je určena pro ty z vás, kteří život vychutnávají plnými doušky a zároveň berou ohled na druhé a přírodu.

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Fair trade je způsob obchodu, který dává drobným pěstitelům, řemeslníkům i zaměstnancům ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky možnost užít se vlastní prací za důstojných podmínek. Pokud si český spotřebitel koupí fairtradový výrobek, dává tak přednost výrobkům, za nimiž nestojí zneužívání dětské práce, nelidské pracovní podmínky, či devastace životního prostředí. Více informací najdete na www.nazemi.cz/fairtrade

❖ Prodejní místa:

■ Výrobky fair trade můžete zakoupit v LÍSCĚ.

V nabídce je káva, čaje, čokolády, cukr i kakao. A každý výrobek má svůj jedinečný příběh.

Dokážeme připravit fairtradovou kavárnu i občerstvení s využitím místních produktů, dárkové balíčky na vaše akce nebo pro přátele a partnery.

Najdete nás v budově Základní školy Vsetín,

Rokytnice 436, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty>

Otevřeno máme v pondělí až čtvrtek: 8.30 – 11.00, 12.00 – 15.00 hodin.

Návštěvu si můžete domluvit i předem na infoevvo@seznam.cz nebo 604 650 109.

■ Ve Vsetíně můžete navštívit **Poetickou kafeterii** (v sousedství parkoviště u Jednoty).

V nabídce kávy a čajů si vyberete i ty se značkou Fair Trade, více na www.poetkafeterie.cz

Líska je členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**.

Líska je místním podporovatelem **fair trade**, http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Líska je podporovatelem kampaně **Za férovou čokoládu!** <http://cz.makechocolatefair.org/supporters>

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky

- Lískový web www.pocitivevyrobene.cz
- **Regionální značky** <http://www.regionalni-znacky.cz>
- **Sdružení Tradice Bílých Karpat** koordinuje facebookovou kampaň na podporu místních výrobků. Více na <http://tradicebk.cz/files/dokumenty/TZ%20kampan.pdf>

Recepty z naší kuchyně – *patronkou rubriky je paní Milena Kovaříková*

Těšíme se na zajímavé a chutné recepty z Vašich kuchyní. Vítejte recepty pro domácí i školní vaření.

Originální recepty, nebo ověřené recepty s uvedením zdroje můžete posílat na infoevvo@seznam.cz

Rádi bychom podpořili místní produkty, zdravé stravování, fairtradové suroviny, tradiční recepty a recepty v návaznosti na zvyky a tradice našeho regionu.

➤ **Strouhaný koláč s tvarohem a jablky**

Suroviny

- ✓ 2,5 šálky polohrubej múky
- ✓ 100 g masla
- ✓ 1 vajíčko
- ✓ 1 lžička kyslej smotany
- ✓ 1 šálka cukru
- ✓ 1 prášek do pečiva
- ✓ Plnka:
- ✓ 400 g tvarohu
- ✓ 3 vajíčka
- ✓ 150 g cukru
- ✓ 2 lžičky kyslej smotany
- ✓ 2 lžičky krupice
- ✓ 1 šálka resp 220 ml jogurtového nápoja.(ako Actívia)
- ✓ kôra z polovice citróna
- ✓ Jablká 3 - 4 ks
- ✓ škorica

Postup přípravy

Krok 1: Zmäknuté maslo vymiešame s cukrom do hladka.Pridáme kyslú smotanu vajce a prášok do pečiva..potom pridáme múku ,a umiesime cesto..Cesto by malo byť pružné..To zabalíme do fólie a dáme do chladu odpočívať.

Krok 2: Tvaroh aby bol jemný pretieme cez sito ,alebo vymiešame v mixéri do jemna.Do tvarohu pridajte cukor, vajcia, krupicu, citrónovú kôru, všetko dobre premiešajte, pridajte kyslú smotanu, jogurt a opäť dobre premiešajte dohľadka.

Krok 3: Plech si vyložíme papierom na pečenie a tiež ešte trochu naolejujeme..Nastrúhame na dno 2 /3 z cesta.Potom Dáme vrstvu nastrúhaných jablák na hrubšom strúhadle,posypeme ich cukrom a so škoricou.Na jablká dáme potom tvarohovú plnku.

Krok 4: Nakoniec nastrúhame zvyšok cesta..Pečieme vo vyhriatej rúre pri 180 °C cca 40 - 45 minút.

Zdroj: <http://mnamky-recepty.webnoviny.sk/recipe/struhany-kolac-s-tvarohom-a-s-jablkami/>

➤ Koláč (nejen) snídaňový

Předehejte troubu na 180 stupňů. Do mísy nasypete 500 g polohrubé mouky (může být ve složení 300 g pohankové a 200 g hladké), přidejte jeden prášek do pečiva a půl lžičky jedlé sody, dvě hrsti vlašských ořechů, dvě nasekané mrkve nadrobno, sáček (250 g) nasekaných datlí, 100 g hořké čokolády, také nasekané nadrobno a 50 g kakaa. Přidejte dvě vejce, hrnek oleje, dvě nastrouhaná jablka a šest lžic medu. Smíchejte asi tak s hrnkem mléka, aby vznikla směs, která půjde hezky rozetřít na plech s pečícím papírem. Pečte, až zapáchnutou špejli vytáhnete suchou. Do koláče není třeba dávat cukr, osladí ho dobře datle, med a čokoláda.

Zdroj: Veselá marmeládová společnost

Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** Vám PORADÍ v Ekologickém institutu Veronica <http://www.veronica.cz/?id=418>
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku?**, Přehledná mapa přírodních zahrad na Ekomapě, http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>

Publikace, časopisy, zpravodaje, učební pomůcky, hračky, odkazy a portály

- **LÍSKA vydala rozsáhlý materiál Zdravá a bezpečná škola**
Odborné texty, metodické a pracovní listy do výuky na základních a středních školách, vytvořené v projektu Bezpečně a zdravě do života - rozvoj kompetencí v základním a středním vzdělávání.
Výstupy a metodiky najdete zde:
<http://www.liska-evvo.cz/doc/zdrava-a-bezpecna-skola-1>
- **Výtvarné podzimní nápady** najdete na <http://www.i-creative.cz/2015/09/07/vytvarka-podzim/>

Zprávy a inspirace ze škol, neziskových organizací, veřejné správy

- **Fair trade nebo spravedlivý obchod** podporujeme v LÍSCE již od našeho založení v březnu 2007. Káva, čokoláda či čaj s příběhem potěší hned několikrát. Podpořte s námi prověřený způsob obchodování, který pomáhá k soběstačnému rozvoji producentům z rozvojových zemí. Nebo jak říká pěstitel kávy Walfred Martinez z Guatemaly: ".. ze zemí, které jsou na cestě k rozvoji."
<https://www.facebook.com/poactivevyrobene/>

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

➤ STOP PALMOVÉMU OLEJI

Třetina indonéské produkce míří do evropských obchodních řetězců. Čtěte prosím složení výrobků, které používáte a nekupujte palmový olej! Přímo tak podporujete devastaci tropických deštných lesů a v důsledku narušení celého světového klimatu.

Více informací na stránkách Koalice proti palmovému oleji - <http://stoppalmovemuoleji.cz/>

Bannery k šíření najdete zde <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/logo.php>.

I váš hlas pomůže zabránit devastaci pralesů způsobenou člověkem - [Podepsat petici](#)

Environmentální informační servis Líska:

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
 Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlášených grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky** www.liska-evvo.cz
- **Knihovna** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- Prodej a distribuce materiálů k EVVO.
- **Krajský kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
 Společná prezentace a přehled akcí je významným tradičním nástrojem pro jednání s partnery, přípravu projektů i přiblížení EVVO veřejnosti a médiím. Pozvánky a informace zasílejte na elektronickou adresu Líska: infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně** www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

LÍSKA, z.s., tel: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz, www.liska-evvo.cz

Líska najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené

Sdružení Líska / Stromy a my

Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Sdružení Líska / ŽABAKO – žákovská badatelská konference

Sdružení Líska / Jak učit POLY

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Sdružení Líska / Zdravě do života

Líska

Rozesílku připravuje a rozesílá **Líska - občanské sdružení pro EVVO ve Zlínském kraji** s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.